

24 часа,
03.11.2017 г., с. 3

Ивайло Иванов, управител на НОИ: Има лекари, които издават прекалено много болнични

Цветелина Стефанова

- Г-н Иванов, предложената промяната в изплащането на болничните разбуни и синдикати и работодатели. Премиерът Бойко Борисов замрази промяната, но поиска строг контрол и наказания за фалшивите. Какви мерки ще предложи НОИ?

- Всички болнични листове, които постъпват в НОИ, съответстват на действащите нормативни изисквания и са издадени от компетентни органи - лекари и лекарски консултативни комисии. Само от постъпилите данни няма как да се направи преценка дали е налице заболяване, което да налага издаването на болничен. Невъзможно е да се определи и дали посочената в него продължителност съответства на нужния период за възстановяване. Затова, когато се говори за ограничаване на неправомерно издадените болнични листове и участието на НОИ в този процес, трябва да се има предвид, че основата, върху която може да стъпи институцията е анализът. В НОИ текущо се анализират болничните листове и разходваните средства за изплащане на парични обезщетения. Има работодатели, при които се наблюдава наличието на значителен брой работници, които са в болнични и черпят средства от държавното обществено осигуряване, както и лекарите и лечебните заведения, които са издали прекалено голям брой болнични.

Мерките за ограничаване на болнични листове, зад които стои неистинска или несъответстваща на здравословното състояние на пациента диагноза, трябва да обединят усилията на всички отговорни институции. Това включва и по-голяма отговорност от страна на лекарите и лечебните заведения по отношение на коректното отразяване на обективната нужда от лечение.

- 4900 пенсионери останаха без обещаното увеличение на пенсиите с 2,4% от 1 юли, заради постановление на правителството от 2006 г. Защо не беше предвидено, че то ще ограничи част от хората, и ще компенсирате ли ощетените?

- Искам да подчертая, че при прилагането на новия механизъм за увеличение на пенсиите НОИ е действал напълно законосъобразно и е спазил буквата на закона. Там не е посочено, че досегашният размер на пенсията се увеличава пряко с посочения процент 2,4%, а че този коефициент представлява размерът на нарастване на тежестта на една година осигурителен стаж в пенсионната формула. След това се прави преизчисляване на първоначалната пенсия, като по този начин се определя нов размер с новата тежест на стажа към момента на отпускането ѝ. След това върху преизчисления размер се отразява цялата история на пенсията, представляваща всички индексации, осъвременявания и преизчислявания, които тя е претърпяла през годините, за да се достигне до актуалния размер от 1 юли. За посочената група от около 4900 пенсионери действа Постановление № 180 на Министерския съвет от 2006 г., чрез което за втори път им се индексират пенсиите, но се поставя и ограничение на новия им размер. Оттам нататък върху него се наслагват всички последващи осъвременявания от 2007 до 2016 г. включително. Заради ограничението обаче, се получава същият размер като стария. В нормативните разпоредби не съществува текст, който да позволява игнориране на постановлението, и увеличението на тези пенсии би било в разрез с прилагането на нормативната уредба. За да бъдат отстранени негативните ефекти от тези насложени през годините различни начини и механизми за осъвременяване и индексирание на пенсиите, вече се обсъждат

варианти за допълване на приложения за първи път тази 1 година механизъм за преизчисление. Целта е пенсиите от трудова дейност да получат увеличение от 1 юли 2018 г., съответстващо на размера на нарастване на тежестта на осигурителния стаж в пенсионната формула. Както вече стана ясно, съгласно проектобюджета на държавното обществено осигуряване за 2018 г. това нарастване е 3,8%.

- Как ще се увеличават пенсиите от 2018 г.?

- В проекта на Закон за бюджета на държавното обществено осигуряване е предвидено от 1 януари 2018 г. да се увеличи тежестта на една година осигурителен стаж от 1,126 на 1,169. Тази тежест ще се прилага при изчисляването на новоотпуснатите пенсии от началото на следващата година. Така на осигурените лица, които ще се пенсионират след Нова година, ще им бъдат отпуснати по-големи пенсии. Пенсиите, отпуснати до 31 декември 2017 г. ще бъдат преизчислени с новата тежест от 1 юли 2018 г. Минималният размер на пенсията за осигурителен стаж и възраст и социалната пенсия за старост от 1 юли 2018 г. ще нараснат съответно от 200 лв. на 207,60 лв. и от 120,98 лв. на 125,58 лв.

- Една от идеите в концепцията за реформата на ТЕЛЖ е НОИ да оценява работоспособността на хората. Те са притеснени, че по този начин ще се увеличи бюрокрацията и ще се орежат пенсиите им. Какво е вашето мнение и има ли капацитет НОИ да се справи?

- Практиката показва, че сега действащата оценка за определяне на процента на загубената работоспособност и степента на увреждане не позволява освен здравословното състояние да се отчете и каква е професията на човека с увреждания, не се прави оценка на това как увреждането възпрепятства или затруднява нормалния живот и професионалната дейност на лицето. Необходима е нова методика за оценка, която да отчита всички фактори, свързани с определянето на възможностите за трудова заетост на един човек. Смятам, че изработката на обективни критерии за описание на здравословния и трудовия статус на човека ще подобри качеството на експертната на хората с увреждания в работоспособна възраст и ще създаде допълнителни възможности за тяхната интеграция на пазара на труда.